

A. ROGOZ și C. GHENEȚ

URANIU

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

8
1956

URANIU

de A. ROGOZ și C. GHENEA

PROLOG

Karl Wassa renunță la escaladarea Everestul.
Magie și moarte. Un dinosaur face concurență
monstrului de la Lach-Ness. Nimeni nu
îndrăznește să mai facă un pas.

Cartea rajahilor din Cașmir „Radjataranzina” apăruse pentru prima oară în limba franceză de-abia în 1846 cu texte paralele. Departe de a fi un tom de istorie, așa precum o arăta titlul, cuprindea mai ales legende populare și în mare parte chiar texte de ritual. Manuscrisul original, scris de Gullam Kafhana, era păstrat însă cu sfințenie în castelul maharajalei din Srinagar și nu fusese văzut decât de câțiva europeni norocoși.

Regele Mohamed Kiamil dădu totuși poruncă în memorabila zi de 11 iulie 1929 să fie adus și arătat profesorului atomist german Karl Wassa sau Wassa-sahib – cum i se spunea la curtea monarhului. Profesorul întreprinsese o călătorie prin nordul peninsulei, numită și cunoscută în general sub denumirea de India. Mobilul care a determinat neașteptata generozitate a regelui Kiamil a fost poate simpatia pe care a simțit-o pentru jovialul său interlocutor, care de fapt i se părea un om cu totul inofensiv, cu capul în nori sau chiar mai sus de norii care plutesc veșnic deasupra Himalaiei. Motivul principal era însă faptul că Wassa-sahib era unul dintre puținii europeni care vorbea la perfecție vechea și parfumată limbă a Cașmirului.

Karl Wassa era un bărbat rubicond, cu obraji roșii, în

toată puterea vârstei sale de aproape 60 de ani. În aparență, aducea fie cu Paganel, eroul lui Jules Verne, fie cu un mister Pickwick plecat neapărat după noi și noi descoperiri senzaționale. Totuși profesorul era un cercetător tenace, un om curajos, oricând gata chiar să se sacrifice de dragul științei, de dragul muncii sale. Dacă am continua comparația, l-am putea asemui cu căpitanul Hull sau cu veșnicii lupi de mare Bildad și Pelleg, vânătorii balenei albe.

La ordinul maharajalei, cartea scumpă fu adusă de patru mari demnitari, în sunetele unei orchestre ascunsă după draperii. Legat în scoarțe scumpe, bătute în pietre prețioase, volumul era păstrat într-un chivot aurit, pe care singur rajahul îl putea deschide.

Bun cunoscător al ritualurilor orientale, Wassa-sahib stătea la o distanță respectuoasă, așteptând îndeplinirea sacramentalei proceduri. În sfârșit, după câteva clipe, volumul se afla deschis în fața lui. Ca un adevărat cercetător, Wassa scoase din servieta, de care nu se despărțea niciodată, ediția franceză a celebrei cărți

— Wassa-sahib, să-ți spun eu! se auzi glasul lui Ismael Khan, unul dintre sfetnicii rajahului. Lipsesc multe capitole. Tatăl meu a fost unul dintre traducători. Ai citit cumva cartea?

— Din scoarță în scoarță, mărite sahib.

— Atunci să-ți arăt, cu permisiunea Măriei-Sale rajahul, capitolul cu privire la muntele prea înțeleptului Djalanta. Acest capitol n-a fost tradus pentru că poporul nostru își păzește locurile sfinte de profanarea străinilor hrăpăreți. Citiți!

Aproape cu venerație, Ismael Khan răsfoi câteva pagini și apoi lăsă volumul deschis în dreptul unui capitol al cărui titlu era încadrat cu miniaturi florale făcute cu purpură și aur. Grija deosebită cu care erau desenate literele capitale arăta că rândurile care urmau erau scrise în parfumatul și minunatul stil Divanli.

Și încântat peste măsură de nurii huriilor și după ce djinii cei fără de prihană îi dăruiseră minunate daruri, sfântul Djalanta se apropie de lanțul de nestemate al norilor și grăi una dintre minunatele sale pilde, iar muzicile cerești prinseră a cânta.

Și trecu prea fericitul peste înaltul norilor, pentru a păși înăuntrul schivniciei sale. Dar iată că un balaur îi apăru întru întâmpinare, gata era să-l înghită. Ridică mâna prea-sfântul, iar balaurul de sânge se împietri și în vecii vecilor în gura peșterii rămase paznic sfântului și pildă pentru cei răi.

Întineric era în peșteră, dar când păși Djalanta prea-sfântul, deodată de pe un stâlp făurit din piatră țâșni o lumină dulce și odihnitoare".

Wassa își ridică ochii de pe manuscris. Ultimele rânduri îi dădură o neliniște pe care orice cercetător o simte în clipa când își dă seama că a găsit cheia unei probleme îndelung cercetate.

— Spune-mi, te rog, Ismael Khan, dumneata ai fost în peșteră?

— Nu, niciodată! Astea-s legende! răspunse curteanul zâmbind. Nu există. În schimb, îți voi da cea mai bună călăuză care-ți va arăta lucruri mai interesante.

Wassa era încurcat. Nu-și dădea seama dacă se află în fața unui refuz sau dacă Ismael Khan nu spusese decât purul adevăr.

— Nu, nici nu mă gândesc deocamdată, spuse savantul. De altfel, de aici voi călători pe malurile marilor râuri, pentru ca peste două luni să pot fi la poalele Everestului. Vreau să urc Everestul. Vă mulțumesc!

Wassa făcu o plecăciune adâncă și ceru permisiunea de a se retrage.

Pe fetele tuturor trecu un zâmbet de destindere. Rxjahul îi îngădui să-i sărute mâna, iar un grup de nobili

îl conduseră în camera destinată lui.

Rămas singur, primul lucru pe care-l făcu fu să-și noteze textul citit cu câteva minute mai înainte. Wassa știa că nu întotdeauna fenomenele de fosforescentă se datoresc exclusiv fosforului. Uneori, ele indică existența unor elemente radioactive. Aci însă, radiațiile luminoase sunt cu mult mai reduse decât acelea ale fosforului. Legenda vorbea clar despre un astfel de fenomen, Ismael Khan i-l confirmase. Dintr-un motiv sau altul nu i se permitea accesul în locul cu pricina. Dacă ar mitui un dregător? Lucrul ar fi simplu, dar în mod practic, el, Wassa, nu era capabil de așa ceva. Totuși va încerca să obțină îngăduința regelui.

În timpul în care profesorul Wassa era frământat de dorința de a cunoaște îndeaproape misterioasa peșteră a lui Djalanta, în altă încăpere a palatului, Ismael Khan discuta cu unul dintre asistenții lui Wassa, pe nume Gunther Kriegsfeld, care venise în Cașmir doar pentru două zile.

— Ce părere aveți, mister Kriegsfeld? Profesorul nu e cumva un agent al lui I. G Farben?

Interlocutorul său hohoti de râs.

— Cine, moșul? Fii serios, sir! Înțeleg să mă bănuiești pe mine, dar pe el? E un naiv bătrân...

— Totuși, Gunther-sahib, cred că notele sale nu sunt lipsite de interes. Poate veți avea cândva nevoie de ele, făcu Ismael Khan.

— Da!... nu-i rău! Nu ți-ar strica să mi le dai. Muzeul nostru îți va rămâne recunoscător.

— Aș prefera să-mi traduceți această recunoștință în dolari...

— Bruderschaft! strigă Kriegsfeld ridicând paharul. Instituția noastră satisface toate dorințele colaboratorilor ei...

Cei doi bărbați își sorbiră băuturile reci și înmiresmate fără a mai redeschide discuția.

*

* *

„O seară la tropice” ! Aceste cuvinte au reprezentat titlul multor cântece languroase și numele multor parfumuri dulcele. Totuși farmecul tulburător al unei asemenea seri îl putea îmbia la reverie și pe un om al științei exacte cum era bătrânul Karl Wassa.

Întins pe un jilț lângă balustrada de marmură albă a mării terase a palatului, Wassa privea îngândurat stelele.

„Ce angstromatică¹ gănganie este omul, aflat pe țărmul oceanului galactic! Și totuși găngania asta poate ce-i cu neputință și vede ce nu poate fi văzut. Cu telescopul de 5m putem vedea acum până la depărtări de două miliarde de ani-lumină, iar imaginea astrală, pe care nici măcar fotografiile luate cu acest gigantic instrument nu ne-o dau, o putem cerceta cu plăci speciale, sensibile la radiațiile ultraviolete”...

Gândurile omului de știință fură întrerupte de o tuse discretă. În spatele lui se opri se Kriegsfeld, cu o servietă la subțioară.

— Ce e, Gunther?

— Domnule profesor, v-aș ruga să-mi permiteți să plec. Nu pot suporta clima...

— Nu vrei să urcăm pe Himalaia?

— Nu, n-aș putea... și pe urmă... să vă spun sincer, mi-e teamă că mă voi căsători. De aceea ar trebui să mă întorc în Germania cât mai curând posibil.

— Aa? Iar te însori! Wassa începu să râdă cu poftă. Cred că - stai să-mi amintesc precis - ești la a optsprezecea logodnică pe anul acesta. Mă gândesc însă care l-a lăsat pe celălalt. Hai?

— În fine, au fost motive suficient de puternice. De

1 Angstromatic - de la angstrom, mfsurK de lungime cgalS cu IO-7 nim, adică a zecea milioana parte dintrun milimetru.

data aceasta, însă, e vorba de ceva serios. Vă asigur.

— Bine, treaba ta... dar să nu uit. Cum ajungi la Berlin, trimite-mi te rog niște caiete așa cum îmi plac mie.

— Pe alea pe care le-ați terminat, nu mi le dați să le duc acasă?

— Nu... de ce să te cari cu lucruri inutile? Și, zi! Pleci? Voiam să te iau cu mine. Știi, m-am răzgândit. Deocamdată nu mai urc Everestul. Voi face aci în Cașmir unele prospecțiuni. Vorbesc eu mâine cu rajahul. În orice caz, îmi pare rău că mă părăsești.

*

* *

După două zile de la această discuție, trei caravane părăseau Srinagarul pe trei căi diferite. Două porneau spre munți, iar a treia spre Karaci. Una avea în mijlocul ei pe profesorul Karl Wassa, care se ținea în șa ca un vrednic maestru de echitație, alta era compusă numai din indigeni, iar a treia, condusă de Kriegsfeld, transporta pe spatele cămilelor nenumărate obiecte de artă destinate muzeului din Berlin, dacă ar fi să ne luăm după actele respectivei caravane.

Wassa călărea în fruntea unul convoi de aproape o sută de cai. Împreună cu el călărea un bătrân derviș, căruia palatul îi dăduse misiunea de călăuză.

Exploratorul nostru era încă foarte mirat de faptul că obținuse autorizația călătoriei aproape fără niciun fel de rezerve. Din acest motiv (pentru că știa din experiență că ori de câte ori vizirii nu cereau bani sau alte daruri pentru astfel de expediții, era ceva suspect) își ținea pregătit revolverul.

În urma lui, venea o escortă de douăzeci de soldați bărboși, îmbrăcați ca oștenii basmelor, cu săbii, iatagane, flinte, revolve și, încă o serie de astfel de „unelte”. Grupa soldaților de escortă era împărțită în două. Un pluton care venea în urma exploratorului, iar

altul ca avangardă, în urma catârilor de povară.

Totul a mers bine până când s-a ajuns la poalele muntelui Djalanta Devy.

— Sahib, de aci trebuie să descălecăm, anunță rituos Kassim Ali, dervişul. Animalele nu pot urca mantele nostru sacru.

— Dar cele sălbatice?

— Pe cele sălbatice le omorâm sau le gonim cu cântec de tobe.

Într-adevăr, din mijlocul rajahilor, adică al hamalilor, ieşiră patru flăcăi, care prinseră a bate imediat în tobele din piele de maimuță agățate de gâtul lor. În sunetul lugubru al tobelor, porniră ca o adevărată procesiune să escaladeze muntele.

La o distanță apreciabilă de cei patru darambangii, veneau doi vânători, iar în urma lor, cu mâinile la spate, însoțit de Kassim Ali, pășea Wassa-sahib.

Pământul era acoperit de o junglă deasă ca peria, întretăiată de mii de cărări cunoscute numai de localnici. Din când în când, prin apropierea exploratorilor răsunau sunete curioase – necunoscute urechilor unui european, dar familiare indigenilor. Roiuri dense de țânțari și musculițe îi năpădeau și trebuiau duse adevărate lupte cu aceste bestii, care nu se tem nici de tobe, nici de arme de foc sau arme albe.

Imediat, după al doilea val de țânțari, Wassa opri înaintarea caravanei. Tacticos, sub privirile mirate ale însoțitorilor, scotoci într-un sac dus de un rajah și scoase de acolo un borcan cu pastile de chinină și plasmochin pe care le împărți tuturor. Urmări liniștit ca fiecare să-și înghită rația și abia după aceasta porniră iar la drum.

Prima tabără o stabiliră pe un mic platou destul de înalt. Corturile erau protejate de focuri. Toboșarii fură schimbați cu alții, așa ca Wassa se văzu silit să adoarmă sub impresia acestei muzici puțin obișnuite pentru un cântec de leagăn.

Deodată răsună un răcnet. Ca apucat de iele, unul dintre soldați fugea în jurul unui foc. Wassa sări din somn, își luă arma și, zăpăcit, se opri în mijlocul taberei.

— Ce-i, ce s-a întâmplat?

— Nu-i nimic, sahib, îl liniști Kassim Ali. Au venit lipitorile. Hai, aduceți sare! se adresă el unui om din apropiere.

Nenorocitul era acoperit de niște vietăți negre din specia hirudineelor, deci foarte asemănătoare lipitorilor de bălți. Wassa voi să le taie cu cuțitul, dar călăuza îl opri net. Luă un pumn de sare, îl amestecă cu apă și apoi turnă saramura peste viermii care căzură imediat.

— Dacă le tai, capetele lor se desprind greu, iar sângele curge de nu-l mai poți opri. Așa însă nu rămâne decât o tăietură îngustă ca de pumnal.

Lipitorile acestea terestre, specifice celor două versante ale Himalaiei, străbat mile întregi în roiuri ca să atace oamenii sau animalele. Singurul lucru care le face să devină inofensive este saramura.

Toată tabăra înarmată cu saramură pornise la vânătoare de lipitori, vânătoare puțin primejdioasă și care din fericire nu dură prea multă vreme.

A doua zi, în zori, Wassa fu anunțat că de fapt se aflau pe teritoriul sudic al Tibetului.

Ascensiunea continuă liniștit și fără peripeții deosebite. Tot ceea ce se petrecea nu avea darul nici să uimească, nici să pună în încurcătură pe încercatul explorator. O singură dată Wassa fu nevoit să intervină. În zare se ivise o ceată de călăreți îmbrăcați în blănuri de lup. Erau desigur tibetani. Se opriră la o distanță apreciabili, răsunară câteva pocnete de pușcă, apoi își struniră căluții și făcură stânga-mprejur. Oamenii din escorta profesorului erau gata să treacă la urmărirea așa-zișilor atacanți. Pacea fu însă stabilită datorită energiei lui Wassa.

De la un anumit punct, în care drumul trebuia să urce

coasta abruptă a muntelui, expediția se împărți în două. Caii și cele mai multe dintre bagaje trebuiră să rămână jos la o tabără fixă, iar restul de bagaje, format din alimente și îmbrăcăminte duse pe spatele rajahilor, îl însoțeau pe profesor spre peștera misterioasă a lui Djaianta Devy. Intraseră în zona zăpezilor veșnice. Toată lumea purta ochelari, profesorul – din aceia cu lentile de sticlă, iar Indigenii bucăți de piele sau de lemn cu o găurică la mijloc. Aerul care devenea din ce în ce mai rece și mai rarefiat li făcea pe cei mai mulți să se simtă rău. Curând unii își pierdură simțirile, începură să aiureze, ba chiar un indian gurkha fu apucat de un adevărat amok. Numai Kassim Ali înainta netulburat prin zăpada scânteietoare.

Mai aveau de, urcat aproape 1.000 m, când în preajma expediției apăru un grup de șase bărbați, îmbrăcați în zdrențe, care se rugară de ei să-i ia până la peșteră.

Wassa; după ce-și așeză tabăra pe un mic platou, se interesă de noii veniți și-i chemă în cortul său.

— Suntem pelerini și mergem să ne închinăm sfântului, îl asigură cu seriozitate în glas conducătorul celor șase, un bărbat vânjos, căruia părea că nu-i pasă de nimic: nici de frig, nici de greutatea urcușului.

— Cașmireni? întrebă Wassa încruntându-se deodată.

— Da, sahib.

— Și adepți al lui Djaianta Devy?

— Desigur.

— Nu-i adevărat, răspunse cu asprime profesorul. Dacă ar fi așa, n-ați purta turbanul înfășurat ca mahomedanii. Pe urmă văd că ai un „lakhdam” la tine: dacă e adevărat ce spui, de ce-ți trebuie lopățica Thugilor. Să plecați imediat de aci.

Spunând acestea, îi smulse de la brâu o lopățică de fier cu mâner ghintuit și cu intarsii de aur.

— Dar, sahib... vă înșelați... se cunoaște că sunteți străini.

— Kassim Ali!

Călăuza intră în cort de cum se auzi strigată și, în urma lui, apărură doi ascaryi - soldați din escortă.

— Îi cunoști, Kassim Ali-ata?

— Nu... S-au luat după noi...

— Uită-te bine la el, zise Wassa pipăindu-și nervos pistolul. Din ce sectă face parte.

După o clipă cașmireanul se îngălbeni de spaimă și începu să tremure. În fața lui se afla lopățica.

— „Lakhdam” - lopățica Thugilor! murmură el.

Toti locuitorii din nordul Indiei cunosc secta Thugilor, care se năimesc ca să ucidă, iar lopățica de argint, denumită „lakhdam”, folosită la îngroparea victimelor, este de asemenea bine cunoscută. Thugii au fost zugrăviți de mulți scriitori drept niște eroi romantici, dar în realitate nu sunt decât niște ucigași și tâlhari de drumul mare.

Incidentul odată lămurit prin izgonirea bandiților, profesorul își luă o serie de precauții la care nici nu se gândise până atunci. Caietele cu însemnări și le îndesă în rucsacul pe care-l goli de alte lucruri.

În cea de a doua zi, mai urcară aproape 500 m pe stânca alunecoasă și acoperită cu zăpadă subțire și mincinoasă. Niciodată nu se putea ști ce ascunde sub ea. Ziua era senină și soarele dogorea. Mergeau într-un convoi neîntrerupt fără să întâlnească nici țipenie de om. O singură dată, o panteră mare cu un dulău ciobănesc ie apropie de ei, dar un glonte bine țintit o tu țepeni pe vede.

Pe când se apropia amurgul, Kassim Ali se opri din marș și-i arătă profesorului o stâncă ascuțită care parcă atârna deasupra lor. Forma stâncii era deosebit de curioasă. Părea un cioc de pasăre din care ieșeau doi colți monstruoși.

— Capul Dragonului, sahib! anunță călăuza. Aici n-am udus încă pe nimeni și nici nu trebuia să ajungem. Dacă

n-ar fi lost Thugii, nu veneam la peștera balaurului și vă rog să nu vorbiți nimănui de ea.

Wassa privi în sus, spre punctul aratat de cașmirean. După câțiva pași, zări în față o deschizătură în zidul de piatră al muntelui. Era gura Peșterii Dragonului, iar ciudata stâncă se numea Capul Dragonu lui.

Deschizătura peșterii era relativ mică. În schimb, chiar de la intrare, după numai câțiva pași, bolta se ridica măreață ca a unei cupole de catedrală. O împodobeau stalactite și stalagmite de calciu străveziu cu forme bizare de coloane, de animale nemaicunoscute și de flori. Fundul îndepărtat se pierdea într-un întuneric de nepătruns. În peșteră era o temperatură constantă. Se apropia de -10^0 , ceea ce le dădu impresia de căldură.

Nu ridicară corturi. Însoțit de cinci oameni din escortă, Wassa înaintă spre fundul văgăunii, în timp ce bătrânul Kassim Ali împreună cu ceilalți aranjau baloturile și încercau să facă un fel de redută. La mijlocul ei, din bucăți de tizic înjghebară un foc.

La lumina făcliilor, zidurile albe ale peșterii scânteiau feeric. Cristalele de cuarț păreau aprinse pe dinăuntru cu mii de beculețe, ca niște pomi de iarnă, care-și așteptau copiii. Deodată profesorul se aplecă și ridică de jos o bucată de piatră.

— „Ursul cavernelor”! murmură el.

Ținea în mână un colț care aparținuse cândva, în urmă cu multe mii de ani, acestui animal preistoric. De jur împrejur se aflau sute de resturi de oase fosile. Wassa le cercetă o vreme și se întoarse gânditor la tabăra proaspăt înjghebată.

Cu toții se strecurară la flacăra plăpândă a focului: un ceainic fâsâia sfătos. Cei mai mulți dintre oamenii escortei se ghemuiseră pe jos încercând să adoarmă. Deodată se auzi un geamăt prelung, toți tresăriră. Geamătul încetă. Se așternu o clipă de liniște. Kassim Ali

se ridică în picioare. Își strângea în mâini carabina, gata să tragă. Zgomotul se repetă, de astă dată parcă și mai puternic. Călăuza ascultă atentă, ridică arma și slobozi un glonte spre fundul peșterii, dar, spre mirarea tuturor, în locul bubuitului se auzi un zgomot slab ca o trosnitură. Părea că un uriaș perete de vată absorbise bubuitura așteptată.

Indigenii se trânti cu toții la pământ, numai Wassa, deși zăpăcit, rămăsese în picioare alături de bătrân.

— Uite, sahib, acolo! mâna tremurătoare a bătrânului se îndreptă spre un punct pierdut în beznă. Privirea atomistului se întoarse spre direcția arătată. Un punct luminos se vedea din ce în ce mai clar. Scânteierea albăstruie cu reflexe violete creștea tot mai mult.

Wassa făcu câțiva pași spre sursa luminoasă, dar de data aceasta un răget înfricoșător umplu peștera și o pală de vânt stinse focul. Urletul se amplifică atât de tare încât stalactitele din apropiere vibrau. Profesorul înșfăcă o făclie, o aprinse cu greu și singur, cu revolverul în mână, porni în goană spre fundul peșterii, unde se zărea misterioasa lumină. După vreo cincizeci de pași se opri. Nu se mai auzea nimic. Privi îndărăt. Însoțitorii săi rămăseseră cu fețele la pământ.

— Kassim Ali!

Wassa îl strigă pe ghid, dar acesta continuă să stea înțepenit pe locul pe care-l lăsase.

— Kassim Ali!

De data aceasta, profesorul răcnise din toate puterile, dar fără niciun rezultat

Wassa se înapoie în fugă la tabără. Când se află însă la vreo 15 în, răgetul îi răsună din nou în urechi.

— Kassim Ali, mai departe nu se aude nimic, spuse Wassa.

— Mai departe nu mergem, sahib, răspunse bătrânul. Ard ochii balaurului și fiara-i setoasă de sânge.

Ca la o comandă, răcnetul se curmă dintr-o dată.

Lumina, în schimb, se menținea la fel de vie. Oamenii mai rămaseră câteva clipe prosternați, apoi se ridicară palizi la față, cu figurile răvășite de groază.

— Aci e Ardenyi Dzu! spuse unul dintre el. Aci e gura iadului. Cel care vorbise era un tibetan mărunț cu pomeții teșiți. De aici ies diavolii ziua, iar noaptea se întorc. Mai departe e sălașul lor. Aci e gura iadului... Ardenyi Dzu...

— Așteptați puțin!

Wassa se calmase. Prima spaimă îi trecuse. Trebuia să exploreze peștera. Avea în față un fenomen acustic pe care trebuia să-l dezlege.

— Cine are curajul să meargă cu mine încă o sută de pași?

Tremurând, se ridicară câțiva. Erau trei flăcăi voinici.

— Bine. Voi veniți cu mine, iar când vom ajunge unde vreau eu, tu, Kassim Ali, să tragi un foc de carabină. Bine?

— Da, da, îngăimă călăuza.

După câteva minute, grupul se afla pe locul dorit de Wassa, și profesorul îi făcu semn bătrânului să tragă. Chiar în același moment, călăuza apăsă pe trăgaci. Atât Wassa cât și ceilalți trei tură nevoiți să-și astupe urechile. Bubuitura îi asurzise. Cei trei fugiră înapoi în tabără. Wassa venea liniștit și chiar vesel pe urma lor,

— Aici, unde ați tras, s-a auzit bubuitura?

— Nu, sahib, răspunse. Tibetanul.

— Nouă ne-a spart urechile, adause repede unul dintre cei trei.

— Vedeți, nu rage niciun balaur. Totul se aude așa numai din pricină că peștera are o anumită formă și că e deosebit de adâncă. Cum să vă spun ca să mă-nțelegeți?

— Ba e plină de diavoli, se auzi bombănitul tibetanului. Nu-i vedeți ochii? Sigur că era să vă spargă urechile dacă ați trecut dincolo de granița lui.

— Bine, dacă nu credeți, vă voi face să auziți din nou

mugetul balaurului.

Mulți zâmbiră neîncrezători. Iar alții îi aruncară priviri ciudate. Totuși exploratorul se îndreptă hotărât spre fundul peșterii. Într-o mână ducea o torță care acum ardea nestingherită, iar în cealaltă revolverul încărcat. Pășea nervos cu pași mari apăsați. Trecuse de mult limita celor o sută de pași făcuți mai înainte. Se opri în loc, privi spre franjurile delicate care coborau ca niște cortine din tavanul înalt parcă lipite acolo milimetric. Deodată percepu niște murmure neclare. Mai făcu un pas și, de data aceasta, auzi fără să vrea o discuție vorbită în șoaptă.

— Ismael Khan ne-a spus să-i luăm cărțile. Acolo ține toate vrăjite lumii!

— Le are cu el...

— Eu spun că trebuia să le luăm de mult. Acum vezi-l cum intră în gâtlejul Dragonului. Eu unul nu le-ating nici pentru tot aurul lumii... Nu mă duc mai încolo...

Aici discuția se curmă.

„Secretul sălii Alhambra din Grenada” Il fulgeră prin minte lui Wassa. Este știut că-n marele palat, construit de mauri în Grenada, era o sală denumită „sala secretelor”, unde din anumite locuri nu se puteau auzi absolut nici un zgomot stârnit în restul sălii. În schimb, existau și alte locuri, la distanță mare unul de celălalt, unde, dacă stăteau două persoane, se puteau înțelege în șoaptă, fără ca oamenii din jur să poată măcar ști că vorbesc. Aceste fenomene ciudate se datoresc exclusiv reflecției undelor sonore.

Atomistul nostru, știind aceasta, nu se mișcă de la locul din care ascultase neașteptatul dialog, ci șopti la rândul său în limba cașmireană.

— Dragonul a murit. Puteți să mergeți după străin. Terminându-și fraza, se întoarse și privi spre tabără. Spre mirarea și satisfacția lui, văzu că fusese auzit, căci cei doi se ridicară deodată și-și aprinseră câte o făclie. Nu

trecu mult, și ei se aflau lângă profesor.

— Sahib, ne-a trecut spaima! Acum te credem că nu e nicio primejdie. Ai nevoie de noi? Te ajutăm.

— Nu, vă puteți întoarce. Eu am să trag un foc, iar voi să-mi spuneți ce-ați auzit. Bine?

Cei doi se priviră cu înțeles. Fără să-i mai aștepte, Wassa trase câteva focuri. Efectul se văzu imediat. Sunetul se amplificase așa cum bănuise profesorul, căci toți membrii escortei sale își astupau cu palmele urechile.

Era târziu. Wassa se înapoie mulțumit în tabără. Toți îl așteptau nerăbdători.

— Kassim Ali!

— Da, sahib.

— Îi vezi pe nerușinații ăștia? Wassa arată spre cei doi. Au vrut să mă omoare!

— Noi? Făcură cei doi.

— Da, voi, răspunse atomistul și le repetă dialogul.

Toți erau uluiți. De unde știa străinul ce se vorbise acolo? Desigur că povestea cu vrăjile era adevărată. Numai un fakir priceput era în stare să aibă o asemenea putere. De aceea își ducea „cărțile” cu sine și nu se despărțea nici în somn de ele. Îl priveau cu teamă – ba chiar unii dintre ei se îndepărtară de profesor înspăimântați. Wassa își dădu seama că oamenii puși să-l omoare îl considerau o ființă supranaturală și că de-acum înainte nu-l vor mai ataca.

*

* *

Dimineața se lămurea dintre beznele nopții. Cerul se făcu de un albastru clar, așa cum numai la o înălțime de 4.000 m se poate vedea. Dedesubt, spre poalele muntelui, se zăreau norii ca niște plăpumi grele de bumbac cenușiu. Focurile sărace încălzeau neîndestulător pe cei din preajma lor. Cerul dimineții era deosebit de aspru. Aproape că nu se mai puteau urni din

loc. Totuși, după o cană de ceai fierbinte, în care a fost pusă o cantitate suficientă de unt și făină de orez, se simțiră încălziți și întăriți.

Wassa, urmat de Kassim Ali și de încă vreo câțiva oameni, porni spre fundul peșterii, unde luminița se zărea din ce în ce mai palidă.

Mergeau în șir indian. Fiecare, în mână cu o ramură de brad aprinsă, înainta spre bănuitul fund călcând pe o pojghiță subțire de gheață lunecoasă și clară ca și cristalul. La o depărtare de aproape 600 m de locul taberei, se opriră. În față se afla un șanț adânc transversal, pe fundul căruia se zărea un ghețar. Dincolo de ghețar, peștera continua adâncindu-se fără sfârșit în măruntaiele muntelui.

Cu multă greutate trecură, pe lângă pereții peșterii, peste ghețar. Pătrundeau tot mai departe, printre stalactite și stalagmite, în necunoscutul întunecat. Lumina aproape că nu se mai zărea. Ca și în seara din ajun se auzi și acum geamătul, dar mult mai slab. Câțiva oameni șovăiră, și Kassim Ali, care-și pierduse cumpătul, o rupse la fugă înapoi.

Deodată, în aer se zbatu un strigăt deznădăjduit, și cel care fugise dispăru din unchiul vederii lor, de parcă-l înghițise pământul. Pe locul unde călăuza fusese văzută ultima oară se afla acum o gaură oarbă.

— L-a înghițit Dragonul!

Wassa se întoarse spre cel care vorbise. În același moment, lumina torții pe care o ținea în mână trecu peste groapă și însuși fizicianul făcu involuntar un pas înapoi. În fundul gropii, zărise ceva îngrozitor. Imaginea unui animal gigantic străfulgeră din adâncuri. Enigma acestei viziuni însă nu-i era dat lui Wassa s-o dezlege. De abia după mulți ani de zile, alți oameni aveau să treacă din nou pe acolo și vor smulge zăbranicul acestui mister.

Wassa se apropie din nou. Vedenia reapăru tot pentru o clipă, pentru ca apoi să dispară din nou.

— Dragonul!

— Diavolul!

Țipetele oamenilor din escortă îl zăpăciră pe Wassa și, luându-se după ei, străbătu aproape în fugă cărăruia de lângă perete. Nici nu și-a dat seama când a ajuns în tabără,

— Pe Kassim l-a înghițit balaurul!

— Să fugim de aci!

— Murim dacă mai rămânem.

Ca să mărească zăpăceala, răgetul se făcu iarăși auzit, iar vântul, care stinsese mai înainte focul, răbufnind din nou, începu a clătina cu putere flăcările. În adâncul peșterii, tainica luminiță prinse iar viață.

Toate stăruințele lui Wassa rămaseră zadarnice. Oamenii erau atât de înspăimântați încât savantul fu nevoit să ridice imediat tabăra și să plece.

Seara, la lumina focului, în tabăra de la poalele muntelui, Wassa își însemna în caiet următoarele:

"Am avut impresia că în fundul gropii a apărut pe neașteptate un dinosaur. Animalul părea viu. Se mișca? Nu pot ști. Oamenii au refuzat să mă urmeze. Va fi necesar să mă întorc. Păcat că n-a mers cu mine și Kriegsfeld. E un băiat curajos.

Totuși cred că, după cum în peșteră se petrec fenomene acustice asemănătoare "urechii lui Denys"² cauzate de reflectarea undelor sonore, tot astfel și imaginea dinosaurului trebuie să fi fost cauzată de o iluzie optică. Se mai poate ca pe peretele grotei de dedesubt să fi rămas imprimată forma animalului, care privită din unghiuri diferite să dea impresia mișcării. La Loch Ness cred că s-a petrecut ceva asemănător.

Sursa radioactivă (care sunt sigur că există) n-am putut s-o determin. Tot ceea ce pot face acum este o hartă. A doua oară când mă voi întoarce nu voi mai veni

singur, ci însoțit de câțiva asistenți. Aici trebuie să fie întreprinsă o expediție specială, formată din mai mulți specialiști. Un atomist nu poate determina cu precizie cele ce se petrec în această peșteră misterioasă.

Rămâne ca aceia care vor veni după mine să lămurească dacă am sau nu dreptate.

Pe de altă parte, am avut impresia unor desene rupestre, asemănătoare acelor de la Altamira. Dar ceva mai stângace. Cui au aparținut oare? Ramapithecul era un biet antropoid, care n-ar fi fost în stare să le facă. O fi oare fabulosul om al zăpezii? Îmi pare rău că, târât de frica generală, n-am cercetat mai atent fosilele aflate la suprafață ".

Din păcate, caietul cuprinzând aceste fugare însemnări avea să se piardă nu mult după întoarcerea în Europa a profesorului, care, furat de alte preocupări, nu va mai consemna în nici o lucrare alte amănunte privitoare la aventurile lui din Cașmir. E drept că un reporter zelos din Delhi, luându-i la întoarcere un interviu, a aflat despre această întâmplare pe care a avut grijă s-o transforme într-o poveste fantasmagorică.

Cât despre locul precis al Peșterii Dragonului, Munchausen-ul nostru n-a putut da nici un fel de relații, întrucât însuși savantul nu știa nimic. La întoarcere, o furtună l-a făcut să rățăcească câteva zile pe un drum atât de întortocheat, încât foarte greu l-ar mai fi putut reconstitui. Or, aceasta nu i-a mai fost dat lui Wassa s-o facă.

*

* *

După aproape o lună de la cele relatate mai sus, Kriegsfeld citea într-o gazetă apărută la Delhi un reportaj cu următoarele titluri:

„Întoarcerea la erele preistorice: Într-o peșteră radioactivă aflată la 4.000 m deasupra nivelului mării trăiește un dinosaur; un indian a fost înghițit de

monstru".

Reportajul descria cu lux de amănunte dispariția omului, precum și toate fenomenele acustice care s-au petrecut în peșteră chiar în prezenta exploratorului. În concluzie, se spunea că „totul era cauzat numai de faptul că un necredincios îndrăznise să pătrundă în peșteră”.

Nemulțumit, Kriegsfeld mototoli gazeta și în aceeași zi îi trimise lui Ismael Khan o lungă scrisoare. În răspunsul, care nu întârzie prea multă vreme, ministrul cașmirean scria că e de-a dreptul uluit de acest articol, că pesemne Wassa și-a bătut joc de reporter și încheia exprimându-și regretul că n-a fost în stare să pună mâna pe caietele profesorului.

— Să fie al dracului și afurisit! mormăi Kriegsfeld. Poftim de alege adevărul din toată bazaconia bătrânului ăla ramolit! Acum ar trebui să mă întorc eu în Cașmir, s-o iau de la alfa și omega. Colac peste pupăză, nici mamelucul ăla de Ismael Khan habar n-are de nimic!

Kriegsfeld se plimba cu pași mari prin cameră. O idee însă îi surâse: „Mă zbat degeaba, își zise el. Nu se întoarce în Europa Wassa? Dacă s-a dus la dracu-n praznic pentru uraniu, s-a dus și desigur că a dibuit ceva moșul! Datele le-oi găsi în caietele lui”. Scrâșni din dinți: „Pân la urmă, se întoarce el, așa că tot o să pun eu mâna pe aceste caiete...”

PARTEA ÎNTÎI: **Un Columb înainte de Cristofor Columb** *Capitolul I*

Unde Gunther Kriegsfeld e nevoit să întreprindă o călătorie neașteptată. Cum se poate deveni lama sacrificator. O viață plină de ciudățenii. Interesantele caiete ale profesorului Wassa. De pe o joncă japoneză pe un submarin britanic.

Micul port Yokasuka în apropierea Yokohamei se înveșmântase în haina trandafirie a amurgului. La chei erau ancorate numai șampanuri și jonci. Nimic nu arăta că Japonia este în plin război, afară de cele două mici tunuri antiaeriene, de pe care husele nu fuseseră scoase aproape de patru luni. Vasele de luptă se arătau arareori – și numai pentru a trece prin dreptul Yokasukăi. Un remorcher pilot, mereu sub presiune, ducea sau aducea printre câmpurile de mine convoaiele de pescari.

Era aproape opt seara. Locuitorii, în cea mai mare parte pescari sau muncitori la o uzină de aparate electrice din apropiere, după o zi de muncă grea, își sorbeau liniștiți filigeana cu ceai sau păhărelul de sake. În tavernele portului, câteva gheșe amuzau marinarii beți. Pe străzi, aproape nicio mișcare. Un vânticel răcoros de decembrie adia dinspre oceanul întins. Un avion biplan de tip Fokke-Wulf bizâia monoton. Nimeni nu-i dădea atenție. Yokasuka era cuprinsă de toropeală.

Liniștea a fost spartă de claxonul unui automobil care străbătu în viteză strada principală a orașelului și se opri brusc în fața unei grădini din marginea lui. Coborâră doi oameni, iar mașina plecă mai departe cu aceeași viteză cu care venise.

— Intrăm, Gunther? întrebă unul dintre ei, un bărbat blond și bine făcut.

— De ce nu? E o ceainărie excelentă!

— Știu, am mai fost pe aci!

— Tu?

— Acum un an... înainte de Pearl Harbour

În fața ceainăriei îi întâmpină patronul localului cu temenele repetate și arătându-le o față zâmbitoare ca o lună plină.

— O hagimete omeni kahamanasta dozo iroșicu !... (Ochii noștri s-au văzut, și mă închin în fața domniilor voastre) se auzi vocea puțin nazală a hangiolui. Salutul acesta, care se adresează de obicei numai persoanelor din cele mai nobile clase sociale, dovedea că vizitatorii nu erau doi funcționari oarecare, ci oaspeți deosebiți.

— Kudami suto! Ce e nou, Hirose? spuse cel care răspundea la numele de Gunther ca un om care cunoștea bine locurile. De altfel așa și era căci se afla în acel colt al Japoniei de aproape nouă ani.

Conduși de hangiu, intrară într-un chioșc retras, mascat de pini maritimi și tufe de tamarisți. Într-o clipă, o gheșe le puse în față un ceainic și o tabla cu prăjituri aromate. Zâbind și închinându-se grațios, fata se retrase pentru a se opri în apropiere. Trebuia să fie gata să îndeplinească orice dorință a clienților.

Din punct de vedere fizic, cei doi se deosebeau foarte mult. Unul dintre ei, Heinrich Kollemann, înalt, cu umerii largi și aspect sanguinar, era tipul specific al germanului din nord, pe când celălalt, mic, slab și nervos, Gunther Kriegsfeld, părea mai degrabă un sudic decât, un membru al nobilei și purei rase ariene.

— Când ai venit, Heini?

— Ieri, cu avionul... a fost destul de greu! Și rămân în Nippon până la sfârșitul războiului. Tu cum te simți aci?

— Ubi bene, ibi patria! răspunse Kriegsfeld ridicând din umeri. Conduc uzina, țin cursuri, fac sport și cânt la armoniu... În timpul liber mă ocup și de folclor...

— Când ai timp de așa ceva?

— În concedii... Am strâns materiale interesante. Dar, spune-mi, ce te-a adus la mine?

— Dacă n-ai răbdare și vrei să pun punctul pe "i" de te început, ascultă! Cred că știi că ocup un post destul de important în «Gestapo. Vin direct din Belgia. La Bruxelles am consumat câteva „pinn up girls” (femei ușoare)... Kollossale... Ah, da, uitasem, unde-i gheșa pe care mi-ai

promis-o, ma'mselle Seitzu-kuo?

— Seitzu-kuo! Ce-i ea?

— Uiți atât de repede?

— Heini ești teribil. Mi-ai adus?

— Bineînțeles. Caietele sunt la mine.

— Perfect. *Ein Mann, ein Wort*. Cuvântul lui Gunther Kriegsfeld este sfânt. Deseară va fi a ta - la o jumătate de oră, după ce-mi vei fi dat caietele! Clar?

— Clar! Vei avea caietele lui Karl Wassa, fostul tău profesor. Ți le-am adus. Știu cât le doreai. Astfel că la noapte amândoi vom poseda ce am dorit!

— Le-ai citit? Întrebă Gunther cu o încordare bine stăpânită.

— Nu, le-am răsfoit numai. Apă de ploaie! Naiba știe de ce vei fi având tu nevoie de ele. În fond, treaba ta. Acum, în al doilea rând, Fuhrerul îți trimite salutări personale și Crucea de Fier.

Pe fața lui Gunther Kriegsfeld flutură o clipă un zâmbet ironic.

— Apoi, continuă Kollemann, ar mai fi o chestiune. Cum te împaci tu cu Orientul?

— Eu?! Doar știi bine că am o educație serioasă în acest sens. Acum vorbesc chinezește la fel de bine ca și hindusa sau japoneza.

— Atunci e bine...! Va trebui să întreprinzi un voiaj mititei... Să zicem.. în India,

— Nici nu mă gândesc. Marea e minată, submarinele englezilor sunt pretutindeni și, apoi, cum să intru eu, german, într-un dominion britanic?

Luă un păhărel de sake, apoi altul de coniac și le turnă în ceașca cu ceai. Kriegsfeld își sorbea tacticos băutura în așteptarea răspunsului. Pe figura lui nu se putea citi mare lucru. În cei nouă ani de ședere în Japonia, luase multe din apucăturile localnicilor.

— Știi la ce m-am gândit? răspunse într-un târziu Kollemann. Dacă te-ai face preot budist. Aici, la japonezi, se eliberează cu deosebită ușurință diplome de acest fel. Cred că n-ai uitat de Mac Govern. Acesta a pătruns până la Lhasa cu o astfel de hârtiuță... Dacă tu...

— Nu-i vorba de hârtii, ci de modul practic..

În acel moment gheșa care servise bătu discret în ușa chioșcului. La semnul lui Kriegsfeld, intră și-i înmână un plic deschis. Apoi, la fel de tăcută, plecă.

— Ce-ai acolo?

— Comunicatul operațiilor militare. Hirose îl copiază de cum se transmite la radio și mi-l trimite ori de câte ori sunt aci. Parcurse hârtia, apoi, încruntându-se ușor, i-o întinse lui Kollemann. Mi-e teamă, Heini, că vei merge și tu în India. Va fi mai bine.

— Ai înnebunit...

— Nu. Tu ești nebun dacă mai rămâi. Paulus mănâncă bătaie. A fost încercuit la Stalingrad. Așadar, plec în India.

— Ești un porc, Gunther! Führerul știe el ce face...

— Și eu știu! Sunt de acord să plec în pielea unui preot budist. Ce-am de făcut acolo?

— Ai auzit desigur de sir Jagadis Chandra Bose, nu? Vei avea grijă să coordonezi și să îndrumi activitatea prietenilor noștri și a adepților săi. Te vei stabili la Ambala. Acolo îl găsești pe Ananda Sing, omul nostru de legătură. El îți va sta la dispoziție cu tot ce vei avea nevoie. Și țin să-ți dau un sfat prietenesc, căci te cunosc de 25 de ani. Scoate-ți prostiile din cap!... Altfel ți le vom scoate noi.

Pentru a doua oară, pe fața iul Kriegsfeld flutură același zâmbet ironic. Cea de a doua călătorie în India - la aproape douăzeci de ani după aceea făcută cu Wassa - venise cam pe neașteptate. Urma să-și părăsească cercetările din domeniul nucleonicii, cursurile cu inginerii japonezi, casa lui atât de elegantă și odihnitoare. Totuși, drumul îl atrăgea. În fața sa erau două caiete groase, legate în piele de rinocer și pe care era proaspăt imprimat cu aur vulturul german. Acestea le va lua în primul rând. Mulți ani se zbătuse ca să le aibă.

— Când urmează să plec?

— Chiar în noaptea asta... din portul Yokasuka. Să ne

bem ceaiurile și să mergem la Reverența-Sa Miyamoto Ueta. Am pregătit totul.

Se înnoptase de-a binelea când Kollemann și Kriegsfeld pătrunseră pe o ușă lăaturalnică în incinta interioară a mănăstirii budiste Kong-Su. Faptul că erau așteptați de mult o dovedea fața învinețită de frig a bonzului care le deschise ușa. Printr-un coridor lung și întunecos pătrunseră într-o sală mare, tapisată cu mătase roșie închisă. De-abia după ce li se obișnuiseră ochii cu semiîntunericul făcliilor, își dădură seama că în fund, pe un mare scaun de abanos, așezat sub o statuie uriașă a lui Budha cel născut din lotus, se afla *goghenul* mănăstirii. *Goghenul* - adică întruchiparea și reincarnarea lui Budha - părea că doarme. De-abia după ce Kollemann și Kriegsfeld îl salutară, acesta le răspunse binecuvântându-i în cea mai curată limbă germană, dovadă că studiasse la Berlin.

După aceea, Kriegsfeld fu nevoit să se supună unor probe suficient de neplăcute - raderea rituală a capului, o abluțiune și mai ales să se îmbrace într-o rasă făcută dintr-o țesătură țeapănă și aspră și să se încalțe cu o pereche de pantofi cu talpă de lemn. Numai după aceea fu adus din nou înaintea goghenului.

Stătea îngenuncheat în fața statuii lui Budha cel viu. În dreapta și stângă i s-au așezat câte doi bonzi cu talgere de bronz în mâini. Dintr-o cățuie se ridica un miros înecăcios de mirodenii. Deodată sala fu umplută de un zgomot asurzitor. Bonzii loveau în tobe și cinele, boncăluiau din buciume de aramă și fluierau în tot soiul de fluieri, de cele mai variate game, o melodie nedefinită, care, precum și începuse, se curmă brusc. În liniștea așternută răsunară rar și sacadat cuvintele sacrei consacrări:

— *O reino sirusi macle ni instamasite ona!*

Tobele bătură din nou aproape un minut și la sfârșit se auzi corul călugărilor.

— *Om mani padme hum!*

Cu acestea Kriegsfeld devenise preot cu rang de sacrificator, cel mai umil grad în ierarhia lamaistă. După aceasta trebuia trimis la învățătură și ascultare într-o mănăstire de mai mare importanță. De altfel așa scia și pe diploma pe care o primi din mâna Reverenței-Sale Miyamoto Ueta, goghenul din Yokasuka. Înarmat cu atestatul de preot, putea intra în orice lamaserie, templu sau mănăstire bu- distă din lume.

Ceremonia se terminase. Pe nesimțite, așa cum și apăruseră, călugării s-au retras, iar Kriegsfeld rămase singur în fața starețului mănăstirii. După ce își făcură câteva plecăciuni reciproce, băură o ceașcă de ceai parfumat și astfel ceremonia luă sfârșit. Kriegsfeld trebuia să se retragă.

Afară, în dreptul porții prin care intrase, îl aștepta Kollemann. Foarte aproape se zăreau farurile camuflate ale unui automobil...

— Dragă Gunther, îți doresc succes. Naosuke te așteaptă la bordul vasului cu care vei pleca.

— Care Naosuke?

— Marchizul Naosuke Hatori, onorabilul dumatile asistent, actualmente locotenent în marina imperială... și care dacă nu reușește, își va face harakiri. Călătorie plăcută... și aștept vești!

*

* *

Jonca porni aproape de miezul nopții. Era un întuneric profund. Cerul era la fel de negru ca și suprafața oceanului. Valuri mici loveau în pereții ușoarei ambarcațiuni, care, plutind cu băgare de seamă, se îndrepta spre ieșirea din golful Sagami. În dimineața zilei de 15 decembrie a anului 1942 trecu prin dreptul insulei O-Sima îndreptându-se spre strâmtoarea Lin-So-Ten, pe care o străbătu în după-amiaza aceleiași zile.

Cu tot aspectul ei sărăcăcios, jonca era construită din cel mai solid lemn de teck, din care cu decenii și secole în urmă își făceau goetele și brigantinele briganzii lui Raleigh și ai urmașilor săi. Printre sacii de iută plini cu alimente specific japoneze, erau ascunse în fundul calei aparate de radio-emisie și radio-recepție, pe care urmau să le folosească numai în caz de mare și absolută nevoie. Aparatura de bord, cu toate că era ștanțată cu anul 1886, era de fabricație americană recentă.

Un singur lucru îl supăra pe Kriegsfeld. Și anume că trebuiau și navigheze fără motor, deci încet. Când iritat îi reproșă aceasta lui Naosuke, care conducea corabia, primi drept răspuns o poezioară din opt versuri care în literatura niponă poartă numele de Norito-No-Nonotza. Din cântec reieșea că el se aseamănă eroului popular Kokusen-Ya-Gasen, fiul zeiței Soarelui, Amaterasu-Susanoo, primul pirat japonez care atacase regatul Ning din China în cel de al VIII-lea secol al erei noastre.

— Și a cucerit regatul Ning? întrebă Kriegsfeld jumătate ironic, jumătate mirat.

— S-a luptat ca un erou și a murit acolo făcându-și harakiri. Dar mai înainte cucerise toate insulele din jur și înaintase până la Pekin. Ce vreți, avusese prea puțini ostași. Naosuke îl privea zâmbind superior.

Tocmai în acel moment timonierul îl chemă pe căpitan, așa că discuția rămase în aer Kriegsfeld se întoarce în cabină. Se simțea prost dispus. Aproape fără voia lui se văzuse redus la o neplăcută inactivitate. Era obișnuit să muncească în laborator ore întregi, după care fie că se așeza la armoniu și cânta din Bach sau Haendel, fie că înota, trăgea la țintă sau călărea.

Regimul acesta îl practica încă din copilărie, iar muzica și sportul îi erau singurele sale amintiri plăcute din acel timp. Tatăl său, asprul profesor Horst Kriegsfeld, îi dăduse o educație spartană. Ziua lui Gunther era împărțită la secundă. Programul nu trebuia să fie depășit

sub nici un motiv, în afara orelor de școală, micul Kriegsfeld avea acasă profesor de scrimă și pian, iar cu tatăl său, care voia să-i formeze o cultură clasicistă, învăța sanscrita, greaca și latina. De la zece ani a fost nevoit să recite pe dinafară pasaje întregi din Rumayana nemuritorului Valmiki, din măreața Mahabharata și să învețe versete din Manava-Dharma-Sastra (legile lui Mano), din Coran și chiar din opera primului legislator al lumii, Hamurabi

Indiferent dacă știa sau nu, micului Gunther i se administra o strașnică bătaie cotidiană, pentru a-l oțeli, după cum era obligat să înghită la fel de mecanic o ceașcă de 350 gr de cafea cu lapte cu margarină și marmeladă de prune. Gândurile lui zburau însă cu totul în altă parte. Îl interesau mai ales motoarele, mașinile de tot felul, și în special matematica. De altfel, atâta timp cât a trăit tatăl său, nu s-a putut opune voinței acestuia. De-abia în 1923, când își absolvise studiile de orientalistă, odată cu moartea bătrânului, Gunther s-a putut înscrie, la Gottingen, la facultatea de electromecanici. În același timp deveni și membru al Asociației „Junges Deutschland”, de unde, cu un singur pas de gâscă, trecu după câțiva ani în partidul național-socialist.

La Gottingen se simți atras de bătrânul profesor Karl Wassa, unul dintre pionierii atomistici moderne germane. Legătura dintre ei o făcuse cultura clasică și orientalistă a studentului Kriegsfeld, căci și Wassa începuse la fel când Kriegsfeld îl deveni asistent, Wassa îi destăinui că poseda acasă două caiete cu însemnări privitoare la zăcămintele de pechblenda din Congo Belgian, fosta colonie germană. Le redactase acolo prin 1910-1913. Acestea erau caietele pe care i le adusese tocmai din Belgia Heinrich Kollemann.

De fapt, foarte curând, datorită deosebirilor de vederi politice, Gunther începuse să-și urască maestrul, dar

speranța că va pune odată și odată mâna pe însemnări îl făcuse să rămână alături de el. Ruptura dintre ei s-a produs în 1933, când Kriegsfeld, acum șef de lucrări, venise la facultate în uniformă de comandant al batalioanelor de asalt.

Într-o duminică seara, după instrucția militară, întovărășit de câțiva „băieți buni”, s-a dus acasă la Wassa să ia cu forța manuscrisele. Sosise însă cu o oră prea târziu. Bătrânul fugise în Belgia. De furie, Gunther a devastat întreaga locuință..

Puțin timp după această ispravă, Kriegsfeld fusese numit profesor, ca numai la o lună după aceasta să părăsească Germania pentru a deveni conducătorul unui concern electrotehnic nipono-german. În țara samurailor își organizează viața pe același calapod ca și în țara lui.

*

* *

Acum se vedea nevoit să privească ore întregi suprafața nețărnută al Mării Galbene, care se întindea inertă și mută.

Nemulțumit de situația în care se afla, se trânti pe patul tare de bambu, scoase caietele dintr-un coș de paie și începu să le răsfoiască. La primele pagini îi dădu dreptate lui Kollemann. Erau aforisme în legătură cu superioritatea raselor, în care Wassa îi lua peste picior atât pe „marele” Nietzsche cât și pe contele Gebineau. Dar iată două rânduri subliniate apăsător cu creionul roșu:

„În radium sau uranium stă puterea nemărginită de a vindeca orice boală din lume. Medicul care o va aplica se va putea asemui dumnezeirii”.

Kriegsfeld lăsă să-i alunece caietul. În mintea lui aceste rânduri se transformară în toată istoria forței umane.

„Într-adevăr... numai că nefericitul de Wassa gândea anapoda. Nu vindecarea ne interesează pe noi, ci puterea în sine pe care ți-o dă radiumul. Și dacă stai și te

gândești la cine a avut puterea și a încercat să se măsoare cu dumnezeirea, îți vine să mori de râs. Un pirat britanic, un bandit corsican, un pirat japonez și acum un zugrav austriac". Se ridică în picioare, deschise ușa și-l strigă pe Naosuke, care apăru curând.

— Cunoști desigur literatura țării dumitate, nu?

— Bineînțeles.

— Atunci spune-mi, te rog, cine este autorul acestei taketori monagatari³:

„Să fie luna? Nu există lună.

Oare primăvara? Nu e primăvară

Din cele mai vechi timpuri.

Numai eu singurul

Sunt cel mereu neschimbat"

— Prințul Narihira...

— Mulțumesc, pentru asta te-am deranjat.

Și fără să-i mai pese de figura mirată a japonezului, se culcă înapoi în pat și scrise apăsător deasupra cuvintelor lui Wassa:

"Cine va cuceri puterea uraniului va stăpâni și omenirea. În consecință, numai un om de știință poate fi Fuhrerul lumii".

Câteva clipe se lăsă purtat de visare. Să fii conducător... Să tremure omenirea la orice vorbă sau gest al tău... Să comanzi o țară ca Germania... Sau poate... Nu! nu! Ultima idee îl făcu la început să râdă nervos, apoi se încruntă.

Reluă răsfoirea caietului. Parcurgea filă cu filă cu un dublu sentiment față de fostul său profesor. Simțea totodată și milă, și dispreț. În cele din urmă, când citi următoarele, disprețul se schimbă în furie:

„În minele noastre, am impresia că asist la ceva similar

muncilor faraonice. Robii negri nu sunt legați numai de lanțurile de fier ale sclaviei, ci și de lanțul legilor imperiului german, al teroarei și alcoolului, cel mai teribil flagel care a bătut vreodată Africa. Mi-e scârbă că sunt german”.

Gunther răsfoi mai departe caietul cu același sentiment de revoltă pe care-l încercase la citirea celor de mai sus. Deodată tresări. Iar mușchii obrazului i se încordară. Găsise în sfârșit ideea pe care o aștepta:

"...Este interesant, scria Wassa, că în toată regiunea Katanga circulă printre negri o mulțime de legende cu privire la calitățile curative ale pechblendei. Vracii știu să o folosească în intervențiile lor terapeutice, intonând ca un cântec leitmotivul legendei:

"Mulonga, primul om, a furat din soare un bolovan de lumină, pe care l-a ascuns sub dealul de la N'goto.

Mulonga a fost și primul marabu.

Mulonga l-a vindecat de răni și bube și pe N'Go, și pe Gue, și pe Sotombwana.

Mulonga lua un grăunte din bulgărele de lumină. Lua bucul tea și i-o puneă pe rană.

Sotombwana, N'Go și Gue se vindecau.

Bulgărele aruncă scânteii.

Oriunde sunt bulgări din soare, negrii sunt sănătoși.

Piatra de Kumaramba (pechblendă) este ruptă din piatra lui Mulonga.

Piatra lui Mulonga vindecă orice boală.

Mulonga a fost primul om și primul vraci”.

În toate părțile, și mai ales la Sincolobwe, circulă aceeași legendă. Faptul acesta l-am mai observat, de altfel, și în alte regiuni în care s-au făcut prospecțiuni de uraniu. Populația băștinașă are în folclorul ei un basm asemănător celui de mai înainte. Este posibil ca în toate locurile de pe suprafața globului unde se întâlnesc asemenea fenomene folclorice să existe surse radioactive."

Kriegsfeld închise încet caietul. Straniu și surprinzător sistem de prospectare! S-ar putea, dacă s-ar găsi în folclorul indian ceva asemănător, ca și în India... da... va trebui să răscolească munți de manuscrise. Nu se poate să nu afle ceva! Nu se poate!

*

* *

După o escală de o zi în portul taivanez Ta-Kan, jonca își schimbă direcția și porni spre golful Ton-Kin. Scopul lui Naosuke era să ajungă într-un port oarecare de la gurile Fluviului Roșu, adică să navigheze numai în apele controlate de marina japoneză.

Gunther era plictisit. Terminase de citit cele două caiete, și altceva nu vedea ce avea de făcut. Pluteau încet, aproape în derivă, pe undele puternice ale curentului tonkinez, care-i mâna spre țărmul Indochinei.

Era în ziua de 31 decembrie, în ajunul Anului Nou, când la orizont apăărură fumurile unor vase de război. Naosuke era calm. La bord nu se afla nimic compromițător. Cât despre aparatul de radio, nu avea nici o grijă, căci nu putea fi găsit decât după cercetări îndelungate și minuțioase. Călătorul de la bord nu bătea la ochi: era normal ca un bonz sau un lama cerșetor să se afle pe puntea unei nave pescărești. Îl ducea de pe o insulă pe alta

Pentru orice eventualitate, Gunther își verifică machiajul. În afară de culoarea căpruie a ochilor, nimic nu l-ar fi putut trăda. De aceea își stoarse în ochi câteva picături de lămâie. Ce-i drept, aceasta-i produse câteva clipe o usturime aproape insuportabilă, în schimb culoarea pupilei luă o tentă mult mai închisă.

Starea lor de tensiune nu dură prea mult, căci, după câteva minute de la apariția vaselor, pe linia orizontului un periscop apăru în imediata apropiere a joncei, pentru ca, aproape imediat, corpul unul submarin să iasă la suprafață. Naosuke și membrii echipajului se strânseseră la un loc. Păreau înspăimântați, dar în fond erau hotărâți să nu se lase făcuți prizonieri și nici să-și piardă pasagerul. Acesta din urmă, ca un veritabil lama, stătea ghemuit pe un colac de iută și mormăia o rugăciune interminabilă.

— Hei you! se auzi vocea primului matelot apărut pe puntea submarinului. Să nu vă mișcați că vă trimitem un obuz în pânțece! Zicând acestea se îndreptă spre micul tun de la proră, căruia îi și scoase husa.

O barcă pneumatică fu coborâtă în mare. În ea luase

loc o patrulă de marinari conduși de un subofițer. Pe beretele lor se vedea scris: „*His royal majesties war fleet*”.

— Cine sințeți? se răsti plutonierul.

— Bieți pescari rătăciți... răspunse cu glas tremurător Naosuke într-o foarte aproximativă limbă engleză.

— Și momăia aia de colo?

— Un prea sfânt lama!

— Ce caută boaita aici? Hei tu!... răcni el spre Kriegsfeld. Hei, bibiloiule, ce cauți aci?

Continua să-și mormăie melopeea. Marinarul se apropie, îl apucă de bărbie și-l privi în ochi. Apoi, luându-l de gulerul mantalei, îl ridică cu o singură mână.

— Cum te cheamă?

Gunther privi prefăcut spre Naosuke.

— Nu știe decât japoneza sau sanscrita... făcu acesta cu un aer de respect.

— Japoneza? Atunci să-ți răspundă ție. Cum îi cheamă?

— Hun-khopa... răspunse Naosuke după murmurul lui Gunther.

— Spune-i că merge cu noi pe vapor... Trebuie să-l cercetăm! Vii și tu!

La aceste vorbe, doi mateloți îl prinseră pe Gunther de brațe ca să-l imobilizeze. Precauția lor fusese cu lotul de prisos, căci falsul lama nici nu se gândise să opună rezistentă. Cu Naosuke și ceilalți membri ai echipajului a fost mai greu. Aceștia trebuiră să fie legați. În același timp, un grup de alți marinari britanici percheziționau jonca, dar curând se întoarseră.

— Nimic? întrebă aspru plutonierul.

— Doar asta! Un marinar îi întinse un sul cu mai multe manuscrise japoneze. Ce ordonați să facem cu ei? Îi executăm aci sau îi luăm la bord?

— Mai întâi la bord și după aceea vom vedea.

Pe submarin au fost izolați unul de celălalt. Primul interogatoriu, care consta din luarea numelor și a orașelor de baștină, le fu luat de un simplu sublocotenent. În timpul interogatoriului, Kriegsfeld se chirci într-un colț. La toate întrebările ofițerului,

răspundea monosilabic, cu fraze stereotipe, pline citate din doctrina budistă. În colțul gurii, i se păstra în tot acest timp un surâs ironic, pricinuit de nepriceperea marinarilor care nu găsiseră caietele lui Wassa la percheziție și de naivele întrebări pe care i le puneă sublocotenentul.

Acesta din urmă, după toate eforturile sale, își epuiză atât dicționarul cât și repertoriul și era perfect convins de nevinovăția prizonierilor. Ca atare, se prezentă în cabina căpitanului pentru a-și da raportul.

— Cine sunt prinții? îl întrebă acesta de cum intrase.

— Un preot budist și câțiva pescari păcătoși din Formoza.

— Un lama vrei să spui?

— Întocmai, domnule căpitan.

— Știi, Harris, că eu n-am mai văzut asemenea speță de oameni? Adă-l aci să-și arate mutra!

— E prea murdar, protestă sublocotenentul.

— Nu-i nimic, nu-i nimic.

Ordinul căpitanului fu imediat executat. Escortat de un matelot înarmat, fu introdus Kriegsfeld. Rămase o clipă în prag, măsurându-l pe căpitan cu o privire scrutătoare.

— *Sayonara*... pronunță el abia mișcându-și buzele.

Marinarul care-l însoțea tresări mirat. Sayonara înseamnă în limba japoneză „la revedere” și deci nu poate fi un salut. Totuși căpitanul se ridică de la locul lui și-i făcu semn santinelei să se retragă. Când ușa se închise în urma acestuia, comandantul submarinului luă poziție de drepti.

— Luați loc, sir! Vă așteptam de două zile.

— Nu face nimic... răspunse flegmatic Gunther. Cel mai bun lucru ar fi acum un coniac, iar după aceasta să mi se aducă bagajele din bărcuța ala îmuștită.

— Imediat!

— Un moment, fără grabă inutilă. În perna de la cap sunt două caiete pe care neghiobii dumitale de mateloți

nu le-au găsit. După ce mi se vor aduce bagajele, vă sfătuiesc să nu mai rămânem la suprafață. Nu suntem la parada militară din Plymouth!

— Am înțeles, sir, dau ordinele necesare.

Căpitanul făcu stânga-mprejur și ieși grăbit închizând ușa în urma lui. După câteva clipe se întoarse.

— Ordinele dv. S-au executat!

Submarinul prinse să se clatine. Lua apă în depozitele speciale. Se scufunda.

— A, da! făcu Kriegsfeld ridicându-se după scaunul în care se instalase confortabil. O, ce-ați făcut cu ceilalți?

— Încă nimic. Așteptăm ordine.

— Atunci... la prima ocazie, hrană rechinilor!...

*

* *

Într-o noapte întunecată de ianuarie, submarinul „King Charles* din flota marinei regale britanice acosta în rada micului port indian Nizampatam, aflat pe partea de sud-est a coastei, în dreptul deltei fluviului Kistna. Din barca pneumatică coborâră la chei doi ofițeri și un civil. Unul era sublocotenentul Harris, al doilea căpitanul submarinului, iar civilul era un om mărunțel, îmbrăcat elegant, cu cască colonială pe cap și care ducea în mină o valiză scumpă de piele.

— Sper că ați călătorit comod, sir!

— Atât de comod cât se poate pe un submarin în timp de război. Acum trebuie să mă grăbesc. Trenul pleacă peste o oră. Domnule căpitan, Îți mulțumesc!

Îl salutarii militărește, și civilul, fără să le mai întindă mâna, făcu stângă împrejur și porni spre rada portului industrial. Aici se urcă într-o rikșă și se pierdu în mulțime.

— Cine a fost, domnule? întrebă curios sublocotenentul Harris.

— Un ofițer superior de la Intelligence Service! Bine că am scăpat de el! Să ne întoarcem!

După o jumătate de oră, submarinul, luând balast, se cufundă din nou în apele Oceanului indian.

Capitolul II

Legăturile călugărești ale lui Ananda Sing. O canossa himalaiană. Un lama deosebit de cult și mare amator de manuscrise. Un amatl venit din misteriosul tărâm Fu Sang. Karl Wassa a avut dreptate. Care pe care...

Călătorii care mergeau pe linia ferată Madras-Delhi în ziua de 12 ianuarie au văzut ghemuit într-un vagon de clasa a treia un lama cu pălărie roșie. La controlul făcut, din actele sale reieșea că se numește Lam-Hun-Khopi, că este călugăr vagabond, provenit din mănăstirea Ralung, aflată la 115 km nord de Ambala. În decursul drumului, lama Hun-Khopi murmură versete sacre, iar când obosea învârtea deasupra capului o morișcă tibetană de rugăciuni. La picioare își pusese două boluri de lemn, unul mic în care credincioșii își lăsau obolul, iar altul mai mare în care își strângea mâncarea.

Lama Hun-Khopi a coborât din tren numai când a fost nevoit să-l schimbe. Se vedea că nu este un om obișnuit cu astfel de călătorii. În apropierea fiecărei stații avea grijă să-l întrebe pe conductor sau pe un călător milos dacă mai are mult până la Ambala. Se întorcea la mănăstirea lui, unde urma să aibă loc foarte curând o sărbătoare deosebit de importantă.

Trenul ajunsese la Ambala într-o dimineață răcoroasă. Chiar plouase în ajun. Lama coborî ajutat de alți călători, se înveli într-o manta din pâslă căpătată de pomană, îi binecuvântă pe cei din jur și porni spre centrul orașelului, îngânându-și litania. Orice nou sosit putea lesne sa se orienteze în Ambala și să ajungă în piața centrală chiar dacă nu mai fusese acolo niciodată. Aceasta se datora

faptului că toate marile clădiri comerciale și administrative, strânse în Victoria Square, dominau prin înălțimea lor tot orașul.

În primul rând, lama trecu prin poarta vechii fortificații clădite de colonialiștii britanici la mijlocul veacului trecut. Ambala, capitala Sirkindului, constituia atunci o cetățuie înaintată pe linie de fortificații, care controla teritoriul dintre Himalaia și regiunea Thar. Încetul cu încetul deveni un important centru comercial pentru industria lemnului și a iutei și nod de cale ferată spre care duceau trei linii principale, cea de la Delhi, cea de la Simlea și cea de la Lukitew.

În partea dreaptă a Pieței Victoria se înălța un impozant edificiu clădit în greoiul stil elisabetan. Era banca indiană de comerț și industrie. În spatele ei, construit din granit cenușiu de Himalaia, se afla locuința agentului pentru Sirkind, sir Ananda Sing.

Mic de statură, destul de gras, agentul bancar poseda o energie disimulată mai ales de figura sa imobilă. Din acest motiv, pentru că nu i se putea cunoaște intențiile, subalternii săi se și temeau de el. După ziua de lucru la bancă, Ananda se retrăgea în apartamentele sale, unde rămânea până la lăsarea nopții. Atunci, însoțit de câțiva prieteni, se ducea la clubul armatei, cel mai select din localitate.

În ziua aceea, un funcționar făcuse o încurcătură cu onorarea unui cec către un mare latifundiar din regiune. Sir Ananda Sing era iritat la culme căci bogătaşul, în afară de faptul că era mare nobil, se mai bucura și de prietenia locțiitorului guvernatorului și al directorului general al băncii. În aceste toane fiind, valetul său îl anunță că un lama dorește să-i vorbească.

— Aruncă-i o piesă de patru anași și dă-l afară! porunci el.

— Nu vrea, sir. Am încercat asta.

— Atunci aruncă-l pe scări.

— Nu-i nevoie, se auzi o voce străină cu timbru grav. Plec singur când va fi cazul.

În cadrul ușii apăruse un călugăr mărunțel, cu obrazul năpădit de o barbă scurtă și rară. Pe trupul lui slab, atârna o pelerină de șiac aspru, plină de praf și scaieți. Pe cap purta, trasă până peste sprâncene, o uzată pălărie roșie, specifică lamașilor din secta nereformată.

Primul impuls al lui Sir Ananda fu să se repeadă în gâtul vizitatorului nepoftit.

— Cât vrei de pomană, țap bătrân?

— Prea-nobile fiu al fratelui meu, vin de la mănăstirea Ralung, răspunse acesta accentuând pe ultimul cuvânt.

— Nu te mai zgâi așa, marș afară! răcni Ananda, dar de data aceasta zbierătul era adresat valetului.

Când ușa se închise pe urmele acestuia, pe obrajii agentului bancar se schiță un zâmbet slugarnic. Se îndreptă spre lama, care rămăsese lângă perete, într-o atitudine de profundă smerenie și-l pofti să ia loc. Călugărul refuză cu o energică mișcare a capului. Apoi își smuci pălăria de păslă și cu un gest prea puțin elegant își șterse fata cu poala mantalei.

— Așadar... dumneata ești Ananda Sing... mormăi el mai mult ca pentru sine. De ce te agiți așa? Stai jos!... Dar stai o dată! Avem doar de vorbit.

Ca și cum el ar fi fost stăpânul, se duse și închise batantele de trestie ale ferestrelor, apoi aprinse lumina. După aceasta, cercetă precaut fiecare colțișor de zid, ciocănindu-l ușor cu vârful degetelor, așa cum face un medic ftiziolog când consultă un bolnav.

— Cine lucrează în biroul alăturat?

— Procuristul... și...

— Trimite-l de-aci! Camerele din jurul nostru să fie imediat golite. N-am nevoie de ochi și urechi indiscrete.

— Da, da, imediat.

După ce Ananda se înapoie gâfâind, asudat, îl găsi pe lama cotrobăindu-i în sertarele biroului. Nu îndrăzni să se

apropie, căci pe birou se afla un revolver cu țeava îndreptată spre dânsul.

— Unde ții hârtiile?

— În casa de bani personală... aci n-am nimic, nimic. Dar nu vă supărați, sir.. Adică prea sfinte., parola!

— Ești surd! Ralung! cârâi vizitatorul. Apoi scoase din morișca de rugăciuni o hârtie de o rupie tăiată meșteșugit și cu marginile dantelate.

Ananda luă bancnota, o privi, apoi își schimbă deodată atitudinea. Intrarea călugărului îl prinsese oarecum pe neașteptate.

— De unde o aveți?

— Ascultă Ananda, ți s-a urât cu binele. Lama își șterse din nou fața asudată. Ochii săi căprui, încercănați, îl cercetau amenințător pe indian. Acum, te rog eu, să trecem la ordine. Răspunde la parolă!

— *Namo thasa...*

— Bun... Nu cumva ți-e frică? îl întrebă el jucându-se cu pistolul. Dacă nu te porți cum trebuie, să știi că-ți poți încheia socotelile pământeste. Dar n-am timp de pălăvrăgeală. Ai aranjat cu lamaseria?

— Da!

— Până deseară să am rapoartele gata, să fie trimise de urgență. Ați întârziat cam mulțisor. Locul, de întâlnire cu oamenii este la templul în ruine. Am nevoie de bani. Cam de 50.000 de rupii și o casă izolată unde să pot lucra nestingherit. Acum rămân la tine până la noapte. Vreau să fac o baie și să beau ceva. Pe unde se poate ieși nevăzut de nimeni? Să nu uit, încă ceva, nimănui nici un cuvântel despre prezența mea!

Ananda ridică neputincios din umeri. Ieșire secretă nu avea. În schimb, avea prilejul să se răzbune pe inoportunul și stingheritorul său interlocutor. În consecință, își chemă valetul:

— Barlaji, condu-l pe prea-sfântul lama la bucătărie. Stai lângă el și îndeplinește-i orice dorință.

O furie neputincioasă se întipări de data aceasta pe fața călugărului. De dat înapoi nu putea. De voie, de nevoie, îl urmă pe boy și, străbătând curtea, intră în casa răcoroasă a agentului bancar...

*

* *

Același lama pe care l-am întâlnit în tren și în casa agentului bancar Ananda Sing călărea în primele zile ale lunii februarie, pe un catâr, spre mănăstirea Ralung, aflată la circa 115 km de Ambala pe malul estic al râului Satledj. După cum am văzut, numele lui era Lam-Hun-Khopi. Prezența lui pe aceste drumuri puțin umblate n-ar fi însemnat nimic deosebit dacă în fiecare sat în care se oprea la odihnă Hun-Khopi, după ce dădea oamenilor sacerdotala-i binecuvântare, n-ar fi început să întrebe mai ales pe bătrâni despre legende vechi, despre pietre vindecătoare căzute din cer sau despre alte lucruri de acest fel.

Mai întreba Hun-Khopi dacă nu există cumva și un loc în care orișicine s-ar duce își tămăduiește boala. După ce asculta, dând din cap cu răbdare și înțelepciune, își aprindea un foc din bălegar uscat și crenguțe, la care-și fierbea un ceai cu făină de orz și mult unt. O singură dată oamenii l-au văzut furios pe omul cel sfânt. Un credincios, care n-avea de unde să cunoască aversiunile culinare ale călugărului, venise să-i ofere niște terci de prune. Furios peste măsură, lama îl azvârli cu oala-n cap.

Când oamenii se retrăgeau respectuoși ca să nu-l stânjenească, lama scotea din sân un carnețel cu scoarțe tari în care-și tăcea însemnări cu litere ciudate pentru acea regiune de la poalele Himalaiei. Nimeni însă nu îndrăznise să-l privească. A privi un lama atât de sfânt în timp ce mănâncă ar fi fost, socoteau ei, un adevărat sacrilegiu.

După câte ascultase până atunci, Hun-Khopi nu reușise

să găsească răspuns întrebărilor sale. Mâhnit, sau mai bine zis furios, poposi într-o după-amiază ploioasă în fața mării porți a mănăstirii Ralung.

Lamaseria aceasta era cocoțată pe niște stânci abrupte, aflate aproape exact în mijlocul muntelui. Este un fapt cunoscut că în Himalaia și Tibet, pe vârfurile munților se construiau cetățui sau castele, în mijlocul muntelui - lamaseriile, iar la poalele lui satele sau orașele.

Ralung, o mănăstire veche de aproape șase sute de ani, este clădită astfel încât între spatele chiliilor și panta muntelui să nu rămână decât un spațiu atât de mic încât un om abia să-l poată străbate cu mare greutate. Zidurile ei, construite din bolovani, se ridică mărețe și sobre ca ale vechilor cetățui europene din evul mediu. Deasupra conglomeratului de edificii, se înalță turla templului, situat în centrul geometric al curții dreptunghiulare. În jurul incintei principale, se află nenumăratele locuințe ale călugărilor, cancelaria mănăstirii și grajdurile populate de vaci moscate sau zebu. De la aceste animale, călugării foloseau numai untul, căci laptele sau carnea de vită erau socotite alimente spurcate. Mirosul puternic de unt ranced fu primul lucru care atrase atenția cucernicului călător. Într-adevăr, se păstrau în magaziiile mănăstirii blocuri de unt vechi de 40—50 de ani, delicatesă nemaipomenită și care era servită numai oaspeților de seamă și la ocazii cu totul în afară de comun.

Lam-Hun-Khopi cercetă cu privirea clădirile și după aceea se îndreaptă spre poarta din mijloc. În tăblia cea mare era practică o ușiță făcută dintr-o singură blană de stejar, lată de aproape un metru. Încercă să o deschidă, dar porțița era bine închisă pe dinăuntru. Deasupra era agățat un ciocan cu care noul venit bătu puternic. Poarta fiind veche, sunetul căpătă prin rezonanță calitatea unui vaiet prelung care se multiplica, din cauza ecoului, într-un muget de fiară.

Până să i se deschidă, lama Hun-Khopi a trebuit să aștepte mult timp în bătaia ploii. Primirea făcută a fost deosebit și neașteptat de brutală. De astă dată, însă, ciudatul nostru lama nu s-a mai putut comporta ca în biroul bancherului de la Ambala, ci a urmat plin de smerenie pe călugărul care-i deschise.

Ca și împăratul Germaniei Henric al IV-lea, care a așteptat la Canossa în frig și zăpadă să fie primit de Papă, Hun-Khopi e stat la ușa stareșului timp de o săptămână întreagă. La vederea diplomei, Kampo-Ghelung-ul Djailar se încruntă și-l privi supărat pe vizitator, în care vedea un intrus și un neofit fără valoare.

Hun-Khopi își plecă smerit privirea și-i întinse stareșului o a doua hârtie, scrisă cu caractere hinduse. De data aceasta, obrazul buhăit al Kampo-Ghelung-ului se destinse și în ochii îngropați în grăsime licări o flăcăruie de veselie.

— De ce n-ați spus de la început, mister Hun? I se adresă el într-o limbă engleză îngrozitor de stâlcită.

— N-ar fi fost prudent... De altfel, dumneata, Djailar, dacă nu mă înșel, cunoști mai bine treburile. Ești de aproape patruzeci de ani în meserie...

— O, nu, nu... eu dau numai ajutor pe cât mă țin puterile și mintea. Așa m-a învățat și fratele Siegfried, care a fost schimnic până acum câțiva ani, când a murit! Acum o să ne îndrumi dumneata, frate Hun...

Ar fi inutil să vă spunem că lama Hun-Khopi nu era altcineva decât Gunther Kriegsfeld, căci, de bunăseamă, cititorii noștri l-au identificat de mult.

*

* *

Pentru început, câteva zile Kriegsfeld a lucrat laolaltă cu ceilalți călugări la modelarea în unt sărat a unor figurine. Aceasta numai dimineața. După-amiaza scotocea biblioteca mănăstirii bogată în cărți și

manuscrise vechi, care ar fi format fericirea a generații întregi de filologi și istorici. Nu trecură nici zece zile de la venirea lui la lamaserie, când îi parveni un bilețel din partea lui Ananda Sing.

„Păzește-te de Lam-Gopal!”

Hun-Khopi ridică din umeri. Nu-i era teamă. Ananda asta se sperie prea ușor. În orice caz nu strică să ia toate măsurile de cuviință pentru a-l descoperi și a-l lichida la timp pe acest Gopal.

Aproape că și uitase de misiva primită de la agentul din Ambala, când într-o zi, îndreptându-se spre chilia starețului, surprinse o discuție. Pe sală era întuneric și pustiu. Pentru un lama e desigur rușinos să tragă cu urechea la uși. Dar întrucât putea fi vorba de ceva important, Hun-Khopi își lipi urechea de tăblie.

Înăuntru se afla Djailar, Kampo-Ghelung-ul mănăstirii, și un lama înalt și slab, cu părul castaniu și ochii stranii. Era ceacâr, adică avea un ochi negru și altul verde. Cei doi sfinți călugări țineau în mână și numărau câteva păcătoase de hârtii albastre pe care era imprimat capul lui George Washington. Acest amănunt însă nu-l putea observa Kriegsfeld.

— Sunt mulțumit, frate Gopal, că-ți pot fi de folos, mormăia Djailar, numărând hârtiile. Nu cred, însă, că avem de-a face cu un om mai important. Știu doar atât: că-i în căutarea unei hârtoage și despre altceva...

— Nu ți-a spus despre ce hârtoage este vorba?

— Nu, dar îl pot întreba.

— Aștept atunci să-mi dai răspunsul mâine.

La aceste din urmă cuvinte, se auziră câteva bătăi sfioase în ușă. Cu o rapiditate demnă de orișice prestidigitator, cei doi băgară hârtiile în buzunarele adânci ale raselor călugărești.

— Se poate, prea sfinte? răsună de afară vocea lamei Hun-Khopi.

Djailar îl privi întrebător pe Gopal. Acesta făcu un gest

de încuviințare și se retrase într-un colț întunecos.

— Intră, fiule!

Kriegsfeld deschise ușa încet și intră în vârful picioarelor. În dreptul mesei din mijlocul camerei, se opri cu privirea plecată smerit. De fapt, încerca să vadă dacă nu se află cumva în încăpere vreo hârtiuță sau un alt obiect care să-i dea un indiciu cât de mic despre identitatea lui Gopal. Din nefericire, nu găsi nimic.

— Ce dorește fratele meu Hun-Khopi?

— Aș vrea ca orele de meditație să mi le petrec în pavilionul din pădure, răspunse acesta cu o voce demnă de orice cuvios. De aceasta am zădărnicit rugăciunea prea-sfântul Kampo-Ghelung al lamaseriei Ralung.

— Se poate. Văzând că lama Hun-Khopi dorește să se retragă, Djaiiar îi făcu semn să se apropie. Am auzit că fratele meu se interesează de străvechile noastre cărți sfinte. Ce cărți a găsit fratele meu?

— Despre cei 40.000 de bikshu care au propovăduit sfânta noastră credință în China cea păgână.

— Și ce cărți mai vrea să găsească fratele meu?

— Despre viața celor cinci bikshu care au venit din țara Tin-Ai și au mers de au potolit spiritele apelor. Acum îngăduiți-mi să mă retrag.

Fără să mai aștepte încuviințarea, lama Hun-Khopi ieși, parcă plutind, din încăpere. Gopal și Djaiiar aruncară pe urma lui niște priviri cu care, dacă ar fi putut, l-ar fi ucis.

Afară, Kriegsfeld rămase puțin în apropierea ușii. Acum îl cunoștea pe Gopal și rămânea doar un singur lucru de făcut: să afle cine-l pusese pe urmele lui.

*

* *

Nu se luminase bine de ziuă, când Kriegsfeld ieși din biblioteca lamaseriei ducând cu el o bucată de hârtie groasă, de o fabricație necunoscută. Părea o țesătură de

fibre acoperită cu un strat de calciu. Textul nu avea nicio importanță. Era o rugăciune, banală, așa cum se găseau cu zecile de mii împrăștiate prin lamaseriile Indiei și ale Tibetului. Cercetarea comparativă a hârtiei nu-i dădu niciun rezultat. După multe dibuieli, un bătrân lama îi spuse ironic:

— E pergament din Fu Sang...

— Din Fu Sang?

— Da... așa cum este și cel din mănăstirea Matrakonda.

Despre Fu Sang parcă mai citise el. După câteva zile de frământare, își aminti de lucrarea savantului francez De Guignes, care publicase în 1757 un interesant studiu despre cartea Fu Sang, bazat pe un manuscris al călugărului chinez Hvui Șin. De Guignes a dedus în lucrarea sa, apărută în al 28-lea volum din memoriile Academiei Franceze, că Fu Sang nu este altceva decât Mexico, iar autorul descrierii, călugărul chinez, ar fi fost unul dintre primii descoperitori ai Americii, de dinaintea lui Columb. Firește că Kriegsfeld nu se mulțumise numai cu atât, ci îl puse pe Ananda Sing să-i procure o serie de cărți, printre care studiile lui Leland și Hervey de Saint-Denys cu privire la Fu Sang. Acum era lămurit.

În mâna sa se afla un așa-zis amatl, adică hârtie mayasă făcută din fibră de maguey (*agave americana*). Cercetările ulterioare urmau să completeze ipotezele. Un singur lucru îl făcuse să cerceteze amănunțit amatl-ul. Pe verso, erau două rânduri șterse de vreme. Din toate aceste cuvinte scrise în limba tibetană, putu descifra doar atât: „*piatr... soar...*” Indiciul era prea neînsemnat. Acum nu mai avea altceva de făcut decât să se ducă în lamaseria Matrakonda, unde, după vorbele bătrânului lama, se aflau celelalte documente. Plecarea sa inopinată ar fi putut să bată ia ochi. De aceea, a fost nevoit să mai aștepte încă o lună până la data la care urma să aibă loc la Matrakonda o sărbătoare importantă.

În acest timp, Ananda Sing trebuia să aranjeze lucrurile de așa manieră încât prezenta lui acolo să nu pară neobișnuită. Până atunci își concentra toată activitatea în orele de după-amiază, când se întâlnea cu diverși agenți de legătură în pavilionul din pădure. Cu toate precauțiile sale, Kriegsfeld n-a putut să se apere însă de ochii bănuitori ai acelui lama pe care l-am cunoscut sub numele de Gopal. Acesta stătea ceasuri întregi ascuns între tufișuri și pândea

Primul prilej de a discuta fățiș s-a ivit în ziua plecării lui Kriegsfeld la mănăstirea Matrakonda, căci Djailar i-l impusese pe Gopal ca tovarăș de drum. Călătoria au făcut-o împreună, călare pe catări, iar discuția lor nu s-a abătut nici o clipă de la făgașul teologiei. Fiecare încerca să-l iscodească pe celălalt prin curse abile. Se luptau cu vorbe spuse pe o muche de cuțit, fără ca vreunul să îndrăznească să ia atitudine directă de atac. Kriegsfeld nu era dispus să întreprindă nici un fel de acțiune înainte de ar fi avut celălalt scris în mână. Singur Gopal încerca să-l zădărească, pentru ca astfel să poată găsi un punct de reper cât de neînsemnat.

Ajunși după o călătorie de câteva ore la lamaserie, se pierdură amândoi în masa compactă de călugări și preoți budiști care se îngrămădeau în curte. Profitând de acest prilej, Kriegsfeld reuși să se despartă de nedoritul său tovarăș și să pătrundă neobservat în depozitul de cărți și manuscrise. Bătrânul lama care se afla acolo ca îngrijitor fu cucerit de nemaipomenita cucernicie a călugărului, și, cum ceea ce li ceruse acesta li era destul de cunoscut, Kriegsfeld căpătă un scris. Alcătuit din aproape douăzeci de pagini. Gunther privea aiurit la colile de amatl acoperite cu hieroglife. Studiul codicelui trebuia să-i răpească multă vreme, pentru că nu l-ar fi încredințat nimănui pentru nimic în lume. Urmă, ca de o umbră, de Gopal, se întoarse la Ralung chiar a doua zi, renunțând să mai participe la restul sărbătorii.

Timp de două luni a stat Hun Khopi de a descifrat hieroglifă cu hieroglifă, având alături lexiconul lui Ixtlixochitl, Codexul Montesinos, dicționarul lui Lores și gramatica lui Lucien de Rosny, cărți pe care i le-a procurat Ananda din bibliotecile de la Bombay, Calcutta și Delhi. Încetul cu încetul, a reușit să restabilească sensul hieroglifelor. Textul era scris în limba otomi, limbă vorbită și astăzi de o mare parte din populația indigenă a Mexicului, și care, în multe privințe, este asemănătoare cu chineza, dar mai ales cu tibetana.

Chiar din prima pagină descifrată, găsi confirmarea celor scrise de Karl Wassa. Era povestirea unui cacic făcută în jurul anului 458 al erei noastre. El afirma că, după ce fusese primit în rândul călugărilor cerșetori budiști, a vindecat în templul lui Balam-Agap mulți bolnavi cu răni vechi sau tumori, folosind o piatră sfântă. Templul se afla pe malul de nord al lacului Tzintzanhuicli din regatul Cicimec (lac denumit astăzi: Yquiran).

Rezultatul nu lăsa nici o urmă de îndoială. Cuvintele lui Wassa își găsiseră încă o dată confirmarea. Acum urma să trimită cărțile înapoi la Ambala, iar el împreună cu un agent să se facă nevăzut din lamaserie ducând cele două prețioase manuscrise.

Aproape că-și terminase toate pregătirile, când în chilia lui apăru Lam Gopal.

— Am auzit că ne părăsești, iubite frate.

— Urechile fratelui meu prind mai degrabă foșnetul frunzelor decât cuvintele adevărului, rosti sentențios Kriegsfeld.

— Cred însă, după cele ce văd, că știu ce spun, răspunse deodată Gopal în limba engleză Vreau să văd manuscrisul după care ai alergat atâta.

— Nu înțeleg ce dorești, continuă Kriegsfeld în limba hindusă.

— Atunci, la o parte!

Zicând acestea, Gopal aținti spre Kriegsfeld gura neagră a unui pistol. Văzând că acesta nu se mișcă, Lam Gopal înaintă. De fapt, înaintarea l-a costat și viața. Kriegsfeld poseda la perfecție jiu-jitsul și cu un salt de adevărat acrobat reuși într-o clipă să-și dezarmeze adversarul și să-l lege fedeleș.

— Neamț blestemat!...

— Gura, porcule!... Dacă-mi spui ce ai căutat la mine, îți dau drumul.

— Te omor... mai mult nu putu să spună, căci Gunther îl și sugrumă. Îl lăasă acolo, iar el se duse în chilia celui

ucis.

După aproape o oră de scotocire, găsi un simplu plic cu o adresă. „Mr. Me. Stephens... New York, 75th avenue, U.S.A...”

— Hm! Americanii. Păcat!

Dacă știam mai dinainte, ne-am fi înțeles cu siguranță, mormăi Kriegsfeld. Eu credeam că-i vreun roșu. Acum a crăpat. Ce să-i fac?

*

* *

În zorii vilei, când clopotele anunțau rugăciunea de dimineață, călugării văzură surprinși că trei dintre frații lor lipseau, iar ușa chiliei lui Djailar era încuiată. Pe unul, lamașii l-au găsit spânzurat și recunoscură în el pe Lam Gopal, iar pe Djailar îl găsiră cu capul sfărâmat. Al treilea dispăruse fără urme. Acesta era lama Hun-Khopi.

Capitolul III

Unde mr- Borrowth se simte irezistibil atras de stafia dărimăturii. Contractul dintre un yankeu și patru gauchos. Șamanul Tezozomah. Cum a aflat Borrowth despre Karl Wassa. Împușcături în noapte. Glyn Borrowth pornește la atac.

În timpul ultimelor evenimente ale povestirii noastre, în altă parte a lumii, în portul mexican Mazatlan, aflat pe țărmul Pacificului, debarcă de pe un mic vas comercial un om între două vârste, cu figura energică și hotărâtă. Cu tot părul alb, care-i acoperea capul ca o coamă, statura sa athletică te făcea să-ți dai seama că este cu mult mai tânăr decât pare.

Străinul se instalează într-un hotel de mână a doua și în registru semnează: Glyn Borrowth, inginer. Chiar din prima zi, încep să fie vizitat de tot felul de oameni, dar mai ales de indigeni, lucru care miră foarte mult pe colocatari și pe proprietarul hotelului. În vremea în care rămânea singur, Borrowth se ocupa de compararea unor vechi documente precolumbiene cu Codexul Montesinos și Codexul Xoiotl. În acest din urmă manuscris este vorba de istoria cicimecilor, o veche populație din centrul Mexicului, și cuprinde o povestire care până atunci nu fusese descifrată, anume legenda orașului Almayahuakan (tocul unde apa curge în cercuri).

Această operație îi lua cel puțin cinci ceasuri pe zi. După ce reușea să descifreze câteva hieroglife, compara rezultatul cu niște notițe pe care le adusese cu el. Toate acestea fuseseră văzute de oamenii de serviciu din hotel și acum Borrowth era socotit drept un american scrântit care aleargă după tot felul de fleacuri.

Într-o seară, după ce-și termină treburile, mr. Borrowth coborî în localul care se afla la parterul hotelului. Era

plictisit pentru că tot ceea ce încercase până atunci nu-i dăduse niciun rezultat. Acrit de nereușită, se așează într-un colț îndepărtat al locandei, unde putea să-și bea liniștit paharul cu whisky. La o masă din apropiere, stăteau patru gauchos, îmbrăcați în costumele lor caracteristice. Vorbeau zgomotos, își întăreau replicile prin lovituri de pumn, care făceau să zăngănească paharele și, în generat, păreau deosebit de veseli și încântați.

În toiul discuției, unul dintre el scoase din buzunar un pumn de plăcuțe de aur cu înflorituri deosebit de frumoase. Se vedea că făcuseră parte dintr-un vas și că actualul lor proprietar le tăiasse pentru a-și ușura transportul

— De unde le ai Pancho, iubitule!

— Din valea Tallantzinco... de sub dărâmături.

La urechile lui Borrowth ajunseră cuvintele celor doi, fapt care-l determină să-și tragă scaunul mai aproape și să fie mai atent.

— Sunt multe?

— Berechet, răspunse cel numit Pancho. Dar să vezi drăcie. Cât timp am scormonit pământul ăla afurisit, m-am ales cu o durere de cap cum n-am mai pomenit

— Or fi duhuri...

— Se poate., și eu cred... Și încă ceva... Știți rana mea aia veche de la umăr, nu? S-a vindecat

— Nu mai spune! Hotărât, sunt duhuri. O fi stafia dărâmăturii.

— Mă scuzați că mă amestec, se auzi deodată glasul lui Borrowth, care înainta spre masa celor patru. Sunt multe dărâmături acolo unde ai fost dumneata?

Patru perechi de ochi îl ațintiră și patru mâini se îndreptară amenințător spre pistoalele agățate la cingătoare. Cei patru se priviră întrebându-se din ochi ce atitudine să ia față de intrus.

— Nu vă supărați, continua Borrowth nestinghenit, vorbeați de aur... asta nu mă interesează de fel... puteți să vi-l luați dv.. Dărmăturile, da. Eu sunt inginer, și în timpul meu liber mă ocup cu arheologia. Or, acum sunt în vacanță... aș dori să fac o periegheză...

— O... o, ce?

— O periegheză, adică o cercetare, un sondaj la fața locului.

— Singur? întrebă amenințător cel care arătase aurul.

— O nu... dacă doriți să mă însoțiți... sunt pasionat după cultura materială precolumbiană...

— Pre... ! Domnule, noi nu glumim. Pe legea mea, dacă eu, Oliva Fuentes, nu vă sucesc gâtul!

Gauchoul, care era un adevărat uriaș, se ridică în

picioare, cât era de lung, și înaintă urmat de ceilalți trei.

Pancho, cel cu aurul, își trase sambrero-ul pe sprâncene și puse mâna pe pistol. Discuția părea a lua o întorsătură, dacă nu gravă, lotuși destul de neplăcută. Numai Borrowth continua să fie calm ca și cum injuria de mai înainte nu-i fusese adresată lui, ci altcuiva. Fără să se intimideze câtuși de puțin, înaintă și el, trase un scaun lângă masa celor patru gauchos și se instalează comod. Își adusese chiar și sticla cu whisky pe care acum o golea în paharele interlocutorilor săi.

— Locul de care vorbeați nu-mi este cunoscut. Ar fi interesant dacă am putea să ajungem chiar până la straturile paleolitice sau chiar mai jos...

— Vă bateți joc de noi? Întrebă Oliva încruntându-se.

— Vorbesc foarte serios. Aș vrea să știu ce populație a trecut prin locurile de care vorbiți, știți, este vorba de migrația popoarelor nordice spre tropic...

— Hotărât că... Dar pentru numele lui dumnezeu, ce dorești, senor?

— V-am spus că vreau să cercetez ruinele. În valea de care vorbiți, nu s-au mai făcut investigații. Aurul nu mă interesează, puteți fi sigur.

Cei patru se priviră întrebători unul pe celălalt, pentru ca apoi să-și ațintească privirile aiurite din nou asupra lui Borrowth. Nervoși, își mângâiau foarte duios plăselele pistoalelor, gata să le scoată din tocuri.

— Ai avut mâncărime de limbă, Pancho... dar dacă domnul ne dovedește că e dispus și ne dea o cauțiune... făcu Oliva Fuentes.

— De acord...

— Știți să călăriți?

— Dacă e cal blând, puțin..

— Acolo nu putem merge decât călare. Limba otomilor o cunoașteți?

— Limba otomilor?

— Da

— Am auzit de ea

— Ne garantați să nu mai vorbiți cu nimeni despre asta?

Toate aceste întrebări fuseseră puse de Pancho pe un ton foarte puțin prietenos.

— Aceeași garanție o cer și eu de la voi, replică pe un ton asemănător Borrowth. Mergeți toți patru?

— Toți.

— Bine! Veniți mâine la zece dimineața la mine ca să stăm de vorbă pe-ndelete. Hei, chelner! strigă el, dă băieților să bea și trece totul pe socoteala mea.

După ce ciocniră primele pahare, Borrowth îl întrebă din nou pe Pancho despre locul cu pricina, dar mai ales despre durerile de cap și de miraculoasa vindecare. Părând satisfăcut de cele auzite, se ridică și le întinse mâna:

— Mă numesc Glyn Borrowth... și mă găsiți la numărul 22. Zicând acestea, le întoarse spatele și se urcă în apartamentul său.

(Continuare în numărul 9)